

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Pauli Epistolae - Cod. Aug. perg. 185

Paulus <Apostel, Heiliger>

[Reichenau ?], [9. - 10. Jh.]

Ad Timotheum I

[urn:nbn:de:bsz:31-45394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-45394)

Ipse autē dñs pacis. dē uobis pccem sempiternam in omni loco; dñs cū
 omnibus uobis; Salutatione manu pauli. quod est signum in omni
 epistola. ita scribo; *Græcice* dñi nr̄i ih̄u xp̄i cū omnibus uobis amen.
 ΑΤΘΕΣ ΑΛΟΝΙCΕΝΣΕΣ ΕΧΡΙCΙΤ ΣCΡΙΡΤΑ ΑΒ ΑΤΗΕΝΙΣ
 UERSUS. CUM ΙΝCΙΡΙΤ ΑΤΙΟΘΗΕΥΟ; ΤΙΟΘΗΕΥ
 ΙΝΣΤΡΥΙΤ ΕΤ ΔΟCΕΤ ΔΕ ΟΥΔΙΝΑΤΙΟΝΕ ΕΠΙΣCΟΡΑΤΥΣ
 ΕΤ ΔΙΑCΟΝΙΙ ΕΤ ΟCΘΣ ΕCCLΕΣΙΑΕ ΣΕΥ ΔΙΣCΙΡΛΙΝΕ;

Paulus apostolus xp̄i ih̄u s̄cundum imperium dī saluatoris nr̄i
 & xp̄i ih̄u sp̄em r̄e. timotheo dilecto filio infide. Gratia
 misericordia. & pax cō dō patre. & xp̄o ih̄u dñō nostro; Sicut ro
 gaui tē ut maneres ephesi cum irem in macedoniā. ut denuntiare s̄ qui
 busdam ne alia docerent. neque intenderent fabulis & geneala
 gis interminatis. quae questiones prestant magis quā aedifica
 tionē dī quae est infide; Finis autē precepti est cecitas decor
 depuro. & conscientia bona. & fide non ficta; a quibus quidā ^{ab} erran
 tes conuersi sunt in uaniloquium uolentes eē legis doctores. non
 intellegentes. neq; quae loquuntur. neq; de quibus adfirmant. Sci
 mus autē quia bonae l̄e si quis eam legitime utatur. sciens hoc
 quia iusto l̄e non est posita. sed in iustis. & non subditis. impiis. & p̄c
 catoribus. sceleratis. & contaminatis. patricidis. & matricidis. ho
 micidis. fornicariis. masculorum concubitoribus. plagiaris. men
 dacibus. p̄uiris. & si quid aliud san̄e doctrinae aduersatur. quae ē
 s̄cundū euāgelium gloriae beatidī quod creditum ē mihi; Gra
 tias ago ei qui me confortauit in xp̄o ih̄u dñō nr̄o. quia fidelem
 me existimauit ponens in ministerio. qui prius fui blasphemus. & p̄se
 cutor. & contumeliosus; sed misericordiam consecutus sum quia
 ignorans feci in incredulitate; sup̄ habundantē autē gratiā dñi nr̄i

cum fide & dilectione. quae in xpo huius; Fideles sermo & omni accep-
 tione dignus. qui xps huius uenit in hunc mundum peccatores saluos
 facere. quorum primus ego sum; sed deo misericordiam consecutus
 sum. ut in me primo ostenderet xps huius omnem patientiam. ad infor-
 mationem eorum qui credituri sunt illum in uitam aeternam; Regiauit se-
 culorum in mortali inuisibili solido. honore & gloria in saecula saeculorum
 amen; Hoc preceptum commendo tibi fili timothee secundum prece-
 dentes in prophetis. ut milites in illis bonam miliciam. habens fidem &
 bonam conscientiam; quia quidam repellentes circa fidem naufra-
 gauerunt. & quibus est hymeneus & alexander quos tradidit sata-
 nae. ut discant non blasphemare; Obsecro igitur primo omnium
 fieri obsecrationes. orationes. postulationes. gratiarum actiones. pro
 omnibus hominibus. pro regibus & omnibus qui sublimitate sunt. ut qui
 & iam & tranquillam uitam agamus in omni pietate & castitate;
 hoc enim bonum est & acceptum coram saluatore nostro deo. quoniam homi-
 nes uult saluos fieri & ad agnitionem ueritatis uenire; Unus
 enim deus. unus & mediator dei & hominum homo xps huius. qui dedit
 redemptionem semetipsum pro omnibus testimonium temporibus
 suis. in quo positus sum ego predicator & apostolus; ueritatem
 dico non mentior. doctor gentium in fide & ueritate; Nolo ergo
 uiros orare in omni loco leuantes puras manus. sine ira & discer-
 patione; similiter & mulieres in habitu ornato cum uerecundia
 & sobrietate. ornantibus non intortis cymbis; aut auro. aut margan-
 tis ut ueste pretiosa. sed quod decet mulieres praeuidentes pietatem
 pro operibus bonis; Mulier. in silentio discat cum omni subiectione;
 Docere autem mulierem non permitto neque dominari in uirum. sed esse in si-
 lentio; Adam enim primus formatus est. deinde eua. & ad aeternam

seductus. mulier autē seducta in preuaricatione fuit; saluabit
 autem p̄ filiorum generatione. si p̄ manserint in fide & dilectione
 & scificatione cum sobrietate; Fidelis sermo; si quis episcopatu desiderat
 bonum opus desiderat; Oportet ergo ep̄m irreprehensibile esse. unius
 uxoris uirum. sobrium. prudentem. ornatum. hospitalem. docto-
 rem; non uolentū non percussorē. sed modestum; non litigiosum non
 cupidum. suae domui bene prepositum. filios habentem subditos.
 cum omni cōsuetudine; Siquis autem domus suae praesentem nescit. quo
 modo & de aedi diligentiam habebit. non neophytum. ne in sup-
 bia elatus. in iudicium incedat diaboli; Oportet autem illum testi-
 monium habere bonū ab his qui foris sunt. ut non in obprobrium in-
 dat & laqueum diaboli; Diaconos similiter pudicos. non bilin-
 gues. non multo uino deditos. non turpe lucrum sectantes. habentes
 mysterium fidei in conscientia pura; & haec autem praesentur
 primum & sic ministrant. nullū crīm habentes; Mulieres
 similiter pudicas. non detrahentes. sobrias. fideles omnibus;
 Diacones sine unius uxoris uiri. qui filii suis bene praesunt &
 suis domibus; qui enim bene ministrauerint. gradū sibi bonū
 adquirent. & multam fiduciam in fidem quae est in xpo ihu;
 Haec tibi scribo sperans uenire ad te cito; si autem tardauerit ut
 scias quomodo oporteat te in domo di conuersari quae est ec-
 clesia diuina columna & firmamentum ueritatis; Et manifestum mag-
 num est pietatis sacramentum. quod manifestatum est in spū. appa-
 ruit angelis. predicatum est gentibus. creditū ē in mundo ad
 sumptū est in gloria; Sp̄s autem manifestus dicit. quia in nouissi-
 mis temporibus discedent quidam a fide attendentes spiritibus
 erroris & doctrinis daemoniorū. in hypocrisis loquentium men-

Secundo
 sedulo

datum & auctoritatem habentium suam conscientiam prohiben-
 tum nubere. abstinere acibus quos deus creauit ad percipiendum
 cum gratiarum actione fidelibus & his qui cognouerunt
 ueritatem. quia omnis creatura dei bona & nihil reiciendum quod
 cum gratiarum actione percipitur; sanctificatur enim per uerbum
 & orationem; Haec proponens fratribus. bonus est minister
 christi. enutritus uerbis fidei & bonae doctrine quam adse-
 cutus est; Ineptas autem & inanēs fabulas deuita. & excerpsum
 cetera; nec corporalis exercitatio modicum utilis est.
 pietas autem ad omnia utilis est. promissione habens uitae
 quae nunc est & futurae; Fidelis sermo & omni acceptione
 dignus; in hoc enim laboramus & maledicimur. quia spera-
 mus in domino uiuum qui est saluator omnium hominum. maxi-
 me fidelium; praecipe haec & doce. nemo adulescentia
 contempnat. sed exemplum esto fidelium. in uerbo. in con-
 uersatione. in cecritate. in fide. in castitate; dum uenio
 attende lectionem. & hortationem. doctrinae; noli neglege-
 re gratiam quae tibi est. quae data est tibi per prophetiam.
 cum in positione manuum presbiterii; Haec meditare
 in his esto. ut per se factus sit in omnibus docen-
 de tibi & doctrine. in ista millis; Hoc enim faciens. & tempus
 saluum facies. & quae audiunt; Senorem ne timeas paue-
 ris. sed obsecra ut patrem; Iuuenes ut fratres. Anus ut matrem.
 iuenculas ut sorores. in omni castitate; Viduas honora.
 quae uere uiduae sunt; si qua autem uidua filios autem
 potest habere. discat primum domum suam regere. & mutua
 uicem reddere parentibus; hoc enim acceptum est coram deo;

que autem ueracunda est & desolata sperabit in dñm & in stant
obseruationibus & orationibus nocte ac die; nam quae in delictis
uiuens mortuae; & hoc præcipe. ut in reprehensibiles sint; si quis
autem suorum & maxime domesticorum curam non habet & fide
negabit & est infidelis & ærior; Vidua eligatur non minus sexa
ginta annorum quae fuerit unius uiri uxor in operibus bonis & testa
monium habens. si filios educauit. si hospicio recepit. si scio rump edes
lauit. si tribulationem patientibus subministrat. si in meo
pro boni subsecuta est; Adulescentiores uiduas deuita; Cum aut
luxoriatæ fuerint in xpo nubere uolunt. Habentes damnationem.
quia primam fidem irrita fecerunt; Simul autem & otiose. discunt
circuire domos. non solum otiose. sed & uerbosae & curiosae loquen
tes quæ non oportet; Volo ergo iuueniores nubere. filios procreare.
matres familiares esse. nullam occasionem dare ad uersario male
dicti gratia; Jam enim quedam conuersæ retro satanas; Si qua
enim fidelis habet uiduas subministrat illis. & in gratia ecclesie.
ut his qui uere uiduas sufficiat; Qui bene presbiteri duplici
honore digni habeantur. maxime qui laborant in uerbo & doc
trina; Dicit enim scriptura. Non infrenabis os boui trituranti. dignus
est operarius mercedem suam; Aduersus presbiterum accusationem noli
recipere. nisi sub duobus aut tribus testibus; Peccantes coram omni
bus; ut ceteri timorem habeant; Testor coram deo & xpo ihu & ceteris
angelis eius ut hæc custodias sine pro iudicio. nihil faciens malum par
te deducendo; Manus cito nemini cito imposueris. neque com
municaueris peccatis alienis; Te ipsum castum custodi;
Noli adhuc aquam bibere. sed uino

De uino
modice sumo

8

modico utere p[ro] stomachu[m] tuum & frequenter tuas infirmi-
 tates. Quorundam hominum peccata manifesta sunt prece-
 dentia adiudicium. quosdam autem & sub sequuntur. Similit[er]
 & fecerunt bona manifestasunt. & quae alit[er] se habent abscondi non
 possunt; Quicumq[ue] sunt sub iugo serui dominos suos omni hono-
 re dignos arbitrentur. non nomen d[omi]ni & doctrina blasphemantur; qui
 autem fideles habent dominos non contemnant quia fr[atr]es sunt. sed ma-
 gis seruiant quia fideles sunt & dilecti. quia beneficii participes;
 haec doce & hortare; Siquis aliter docet & non adquiescit sanis
 sermonibus d[omi]ni ihesu xpi. & quis & eundem pietatem edocet ne
 superbus nihil sciens. sed languens circa questiones & pugnas uerbor[um].
 & quibus oriuntur inuidiae. contentiones. blasphemiae suspicio-
 nes malae. conflictationes hominum mente corruptorum
 & qui ueritate priuati sunt. & istimantium questum esse pietate.
 Est autem questus magnus pietas cum sufficientia; nihil enim in-
 tulimus ^{hunc} inmundum. haut dubium quia & auferre quid possu-
 mus; Habentes autem alimenta & quibus tegamur. his contenti
 sumus; nam qui uolunt diuites fieri in cadunt in temptatione & la-
 queum. & desideria multa inutilia & nocua quae mergunt homi-
 nes in interitum & perditione[m]; radix enim omnium malorum est
 cupiditas. quam quidam ad peruenientes errauerunt a fide & inserue-
 runt sedoloribus multis; Tu autem o homodi haec fuge. sectare
 uero iustitiam. pietatem fidem. caritatem. patientiam. mansue-
 tudinem; Certabonum certamen fidei. adprehende uitam & na[m]q[ue]
 in quocumq[ue] uocatus es & confessus bonam confessione[m]. coram multis tes-
 tibus; Precipio tibi coram d[omi]no qui uiuificat omnia & xpo ihu qui
 testimonium reddidit sub pontio pilato bonam confessionem.

con q[ui]stus

con p[ro]p[ri]a

dm & m[er]ito
 m[er]ito
 sint; sup[er]
 ab & fide
 mur s[er]ua
 om[ne] & testa
 rump[er]e
 si omne
 sum[us]
 damna
 se d[omi]ni
 nos loquen
 creare.
 uo male
 an. Siqua
 edesia.
 n[on] duplici
 uerbo doc
 tur[us] digni
 uatione noli
 uer[us] coram
 ihu & d[omi]ni
 in mala par
 r[ati]o[n]e com
 m[er]ito

ita seruet mandatum sine macula irreprehensibile usque in
 ccedentiam dñi nri ihu xpi que suis temporibus ostendit beatus
 & solus potens rex regum & dñs dominantium. qui solus habet
 immortalitatem. lucem habitans inaccessibilem. que uidetur nul
 lus hominum sed nec uidere potest cui honor & imperium sempit
 num amen; Diuitibus huius seculi præcipe non sublime sapere neque
 sperare in incerto diuitiarum. sed in dō. qui prestat nobis omnia habere

INCIPIT EPISTOLA AD TIMotheum SECUNDA
 AULUS APOSTOLUS. XPI IHU PER UOLUNTATEM DOMINI

P secundum pmissionem uitae quae est in xpo ihu timo
 theo cecrissimo filio. gratiam misericordiae pax adō patre &
 xpo ihu dño nro; Gratias ago dō cui seruo appentoribus in
 conscientia pura quae sine intermissione habeam tu memo
 riam morationibus meis nocte ac die desiderans te uidere. me
 mor lacrimarum tuarum ut gaudio implear. recordatione
 accipiens eius fidei quae est in te non ficta. quae & habitauit
 primum in uatua loide & matre tua eunice; Certissimum
 autem. quod & in te; Propt̄ quam causam admoneote ut re
 suscitasti gratiam di quae est in te. p̄ inpositionem manuum mearū;
 non enim dedit nobis d̄i sp̄m timoris. sed uirtutis & dilectionis
 & sobrietatis; Noluitaque erubescere testimonium dñi nri
 neque me uinctum eius. sed conlabora euangelio secundum
 uirtutem d̄i qui nos liberauit & uocauit uocatione sc̄a. non
 secundum opera nra. sed secundum p̄positum suum. & gratiā
 quae data est nobis in xpo ihu ante tempora secularia; mani
 festata est aut nunc p̄ inluminationem saluatoris nri ihu
 xpi. qui destruxit quidem mortem inluminauit autem
 uitam & incorruptionem p̄ euangelium in quo positus su

ad fruendū. benefacere. diuites fieri in operibus bonis. facile tribuere. communicare. terari
 zore sibi fundamentum bonū in futurū ut adprehendant uerā uitam; otimotheae depositum
 uitae. de uoluntate p̄fana uocū. nouitates & oppositiones falsi nominis scientie; Quae quidam mittentes. ut ex fide
 uocet. Gratia tua amen. explicit eps ad timotheu 1.

ego predica
 cecum. & a
 orat. & certu
 re illum d
 uasta infide
 di. p̄p̄m̄ q
 m̄ quam a
 misericordia
 ut & ceter
 sollicitudine
 diam ad nō
 tunosti; Tu
 ihu. & quae au
 libus hominib
 bonus miles
 tur secularib
 magone. non
 tem agricol
 tellege qua
 tum; Me
 m̄nē laud
 usq. ad uincul
 garum; ideo o
 sequitur qua
 mo; nam si con
 & conregnabit
 dum. ille fide